

ОГОРОДНІЙЧУК Марія,

кандидат філософських наук, доцент

Житомирський державний

університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

ВИКОНАВЧА ВЛАДА ТА ЇЇ МІСЦЕ В МЕХАНІЗМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Виконавча влада, як одна з ключових гілок державної влади, відіграє невід'ємну роль у стабільності та функціонуванні країни. Її сутність полягає в реалізації законодавчих актів, виконанні функцій, пов'язаних із забезпеченням безпеки, господарським розвитком та соціальними аспектами життя громадян. Давайте розглянемо історію та функції виконавчої влади, а також її важливе місце у загальній структурі державного управління.

Виконавча влада має свої коріння у великих імперіях та монархіях минулих епох. Історично розглядаючи, її функції змінювалися від виконання указів монарха до більш широкого спектру обов'язків, пов'язаних із сучасними реаліями. Важливим моментом є еволюція від особистого виконавця монарха до організованої апаратури, що працює на користь суспільства.

Функції виконавчої влади:

Однією з ключових функцій виконавчої влади є виконання законів, прийнятих законодавчою гілкою. Це включає в себе розробку та впровадження стратегій, спрямованих на досягнення соціального і економічного розвитку. Крім того, виконавча влада здійснює функції забезпечення безпеки, ведення зовнішньої політики та регулювання різних сфер громадського життя.

Взаємодія з іншими гілками влади:

Важливо відзначити, що виконавча влада взаємодіє з іншими гілками влади, зокрема, законодавчою та судовою. Ця взаємодія є необхідною для забезпечення балансу та здатності системи приймати збалансовані рішення.

Взаємодія включає консультації, обговорення законодавчих ініціатив та врегулювання суперечок.

1. Законодавча влада:

- Консультації та співпраця:

Виконавча влада часто консультується з законодавчою гілкою при розробці та впровадженні нових законів. Це забезпечує узгодженість законодавчих ініціатив та їх відповідність стратегічним цілям країни.

- Виконання законів:

Виконавча влада відповідає за ефективне виконання прийнятих законів, забезпечуючи їхню реалізацію в повсякденному житті громадян.

2. Судова влада:

- Юридична перевірка:

Виконавча влада може звертатися до судової гілки для правової експертизи законів чи регуляційних актів перед їхнім прийняттям. Це сприяє уникненню конституційних суперечностей.

- Виконання судових рішень:

В разі виникнення суперечок або оскарження дій виконавчої влади судова гілка забезпечує правову оцінку та прийняття судових рішень.

3. Контроль та баланс:

- Парламентський контроль:

Законодавча гілка може здійснювати парламентський контроль за виконавчою владою, допитуючи урядових представників, вимагаючи звіти та проводячи слухання.

- Конституційний баланс:

Судова гілка виступає як останній арбітр у вирішенні конституційних питань, забезпечуючи баланс між владними структурами.

Ця взаємодія є основою для стабільного та ефективного функціонування системи влади, підтримуючи принципи демократії та правової держави. Це також гарантує, що рішення, які приймаються, є обґрунтованими, законними та відображають інтереси громадян. [1]

Місце в механізмі державної влади:

Виконавча влада займає центральне місце у механізмі державної влади. Вона відповідає за реалізацію політичної волі, виконання законів та забезпечення дієздатності держави. Її роль є невід'ємною для забезпечення ефективного функціонування суспільства та його розвитку.

Приклади та сучасні виклики:

Поглянемо на конкретні приклади виконавчої влади у різних країнах. Наприклад, модель президентської влади в Сполучених Штатах або парламентська модель у багатьох європейських країнах. Ці різні підходи демонструють гнучкість систем виконавчої влади в різних контекстах.

Сучасні виклики для виконавчої влади включають розуміння та ефективну реакцію на глобальні проблеми, такі як пандемія, зміни клімату та кіберзагрози. Забезпечення рівноваги між ефективністю та захистом прав громадян залишається завданням, що стоїть перед сучасними лідерами виконавчої влади.

Виконавча влада виступає як невід'ємна складова системи державного управління, забезпечуючи реалізацію законів, формулювання та виконання стратегій для соціального і економічного розвитку. Її історичний шлях відзначається еволюцією від примітивних форм правління до складних систем конституційного легітимності.

Важливою є взаємодія виконавчої влади з іншими гілками влади. Співпраця з законодавчою та судовою гілками забезпечує конституційний баланс, а контроль та обмін інформацією допомагають уникнути зловживань та забезпечують демократичні принципи.

У світлі сучасних викликів, таких як глобальні пандемії та зміни клімату, виконавча влада стикається з необхідністю інноваційних рішень та гнучкості в прийнятті стратегій для ефективного управління. [6]

Таким чином, роль виконавчої влади у системі державного управління необхідна для забезпечення стабільності, правової дієздатності та розвитку

країни, а її взаємодія з іншими гілками влади є ключовою у забезпеченні демократичних цінностей та гарантуванні прав громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Котуков О. А. Генезис наукових ідей щодо обмеження публічної влади. Актуальні проблеми державного управління. 2016. № 2 (50). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2016-2/doc/1/03.pdf>
2. Тужик В.В. Державна виконавча влада в Україні: поняття та сутність / В.В. Тужик// Держава і право. - 2009. - № 44. - С. 66-70.
3. Стеценко С. Виконавча влада та роль Конституції України в організації її діяльності. Юридична наука і практика. 2011. № 2. С. 67–72.
4. Забарський В. Принцип поділу влади в українському державотворенні. Юридичний вісник. 2014. № 31. С. 29-35.
5. Ніжник Н. Розподіл влади як основа сучасного парламентаризму. Вісник центральної виборчої комісії. 2016. № 1 (33). С. 31-35.
6. Приймак Ю. Система стрімунів і противаг у взаємовідносинах між виконавчою та законодавчою гілками влади як механізм консолідації політичного режиму. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2015. Вип. 6. С. 16-19.